

Universiteit
Leiden
The Netherlands

35 jaar Bestuurskundige Berichten: een terugblik

Dijkstra, H.

Citation

Dijkstra, H. (2021). 35 jaar Bestuurskundige Berichten: een terugblik. *Bestuurskundige Berichten*, 36(2), 44-47. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212691>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212691>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

35 jaar Bestuurskundige Berichten: een terugblik

In 1984 ging de opleiding Bestuurskunde – een samenwerking van Universiteit Leiden en Erasmus Universiteit Rotterdam – van start. In het glorieuze jaar daarop werd de Bestuurskundige Interfacultaire Vereniging Leiden opgericht. Al snel ontstond het idee dat de vereniging ook een eigen tijdschrift moest hebben. Het bestuur van de studievereniging en een nieuw opgerichte commissie destijds hebben daarvoor gezorgd: in mei 1986 kwam de eerste ‘Bestuurskundige Berichten’ uit. Dat betekent dat het tijdschrift dit jaar zijn zevende lustrum viert. Hoog tijd om eens terug te kijken met drie oud-redactieleden van het eerste uur: Sandra Hogenbirk, Taco Vingerhoed en Harry Leeuw.

Haije Dijkstra

De totstandkoming

In maart 1986 werd door het bestuur een groep studenten samengesteld die verantwoordelijk werd voor de uitgave van het eerste nummer. In datzelfde jaar organiseerde de studievereniging ook haar eerste reis naar Antwerpen en Brussel. Taco Vingerhoed herinnert zich nog goed: “In de busreis kwam de voorzitter van de B.I.L. om te vragen wie er mee doet. In die bus is

Redactie Bestuurskundige Berichten, v.l.n.r., Rogier Rijnja, Antoinette Laan, Renato Meloni, Bas Berwers, Taco Vingerhoed, Frank Neumann; zittend: Sandra Hogenbirk.

De BB-redactie van 1986

de redactie een beetje ontstaan.” Uiteindelijk werden er acht studenten lid van de eerste redactie, waaronder ook Sandra Hogenbirk: “Ik dacht: ik moet bij die Bestuurskundige Berichten, want dan gaat er écht iets gebeuren. Ik vond de studie het eerste jaar nog niet zo zwaar, dus ik wilde er nog wel iets bij doen”. Het doel van de BB werd door Rogier Rijnja, voorzitter van de B.I.L., in de eerste uitgave beschreven als “méér dan een besloten verenigingsblaadje”. Redactielid Sandra Hogenbirk daarover: “We vonden dat de bestuurskundeopleiding veel meer bekendheid moest krijgen. Er waren heel veel mensen die geen beeld hadden bij bestuurskunde toentertijd”. Het blad werd daarom ook niet alleen onder de leden verdeeld. Vorig collegejaar schreef Prof. dr. van der Meer daarover: “Het goede aanzien van de BB werd ook duidelijk dat het te vinden was in de open schappen van de bibliotheek bij de wetenschappelijke bestuurskundige en politicologische bladen. De oude Bestuurskundige Berichten kunnen als roemruchtig worden beschouwd.”

De studie bestuurskunde - en daarmee ook de redactie - zat in de beginjaren in het centrum van Leiden. Harry Leeuw: “We hadden een hele mooie werkplek op Rapenburg 59. Daar was ook de vakgroep gevestigd. Achterin was een grote zaal, daar mochten we aan de

Sandra Hogenbirk

Taco Vingerhoed

Harry Leeuw

BB werken”. Het uitwerken van interviews was destijds behoorlijk arbeidsintensief. Vingerhoed: “Dan moesten we met zijn zessen of zevenen typen op elektrische typmachines”. Hoewel de typmachines inmiddels zijn ingeruild voor MacBooks, is de stress rond redactionele deadlines al 35 jaar lang hetzelfde. Hogenbirk: “Alles kwam vlak vóór de deadline binnen. Dan moest dat in hele korte tijd samengesteld worden. Dat waren altijd wel spannende momenten, maar we hebben het wel altijd voor elkaar gekregen”. Harry Leeuw: “We waren wel echt een team, we werkten echt goed samen. Als we hem na afloop doorbladerden was je bij bijna elke pagina betrokken geweest”.

Voor de financiering waren er drie inkomstenbronnen: subsidie van de vakgroep, een bijdrage van de studievereniging en inkomsten uit advertenties. Gezamenlijk smeedt dat zo’n 1000 gulden op. Dat woog echter niet op tegen de kosten voor het maken van één editie: die lagen op 1500 gulden. Zo ontstond er binnen de studievereniging discussie over de kosten die het tijdschrift met zich meebracht: “We probeerden overal op te bezuinigen. We wilden daardoor ook zo onafhankelijk mogelijk kunnen opereren, ook van het B.I.L. bestuur, die toch wel

vonden dat ze invloed uit moesten kunnen oefenen op de redactie” aldus Hogenbirk. Het lukte de commissie om een paar grote sponsors, waaronder de Rabobank, PTT en boekhandel Kooyker over te halen om te adverteren. Daarnaast werd ook geprobeerd om de Leidse middenstand in te schakelen. Vingerhoed: “Op een gegeven moment waren we blij met alles”. Een jaar later werd zelfs een heuse danswedstrijd georganiseerd om de financiën weer op normaal peil te krijgen.

“We hadden een hele mooie werkplek op Rapenburg 59. Daar was ook de vakgroep gevestigd. Achterin zat een grote zaal, daar mochten we aan de BB werken”

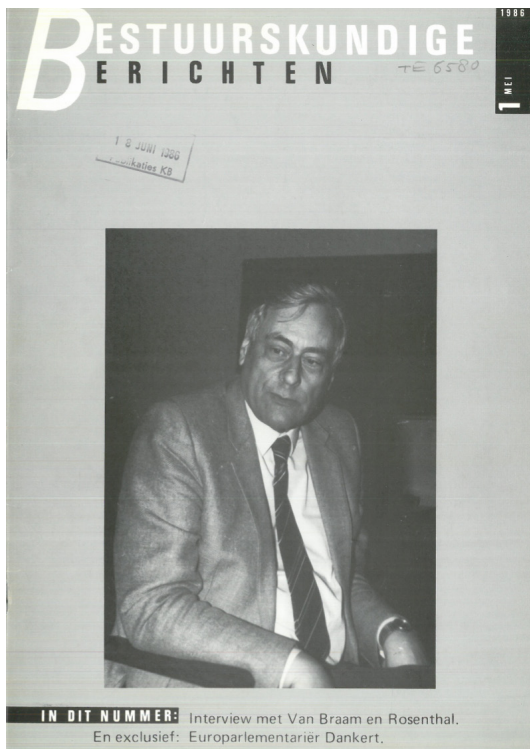

De eerste editie

Het eerste nummer werd uiteindelijk in mei 1986 uitgebracht. Harry Leeuw: “Toen het eerste nummer van de drukker kwam, vond ik dat wel heel spannend. Ik vond het een heel mooi eindresultaat.” Hogenbirk: “Ik vond het er best professioneel uitzien.” Alle oude nummers, waaronder ook het eerste nummer uit mei 1986, zijn terug te vinden op www.billboard.nl. De oud-redactieleden herinneren zich nog verschillende artikelen uit deze eerste BB. Hogenbirk: “We hadden altijd een paar hoofdartikelen. Daar

moesten dan nog wat leuke, sfeer makende artikelen tussendoor”. Harry Leeuw: “Voor het eerste nummer hadden we een interview met professor van Braam. Dat was de grondlegger van de studie bestuurskunde”. Naast een interview schreef van Braam ook een inleiding met de inmiddels befaamde zin: “Wie in Leiden bestuurskunde studeert, hoort thuis in de B.I.L.”. Naast artikelen werd het blad ook opgevuld met interviews. Zo stond in de tweede editie van september 1986 een interview met Dick Dolman, voorzitter van de Tweede Kamer. Vingerhoed: “Al dat soort mannen keek je naar op, dan dacht je: dat wordt helemaal niks. Maar die zeiden bijna allemaal ja en vonden het heel leuk”.

Rosenthal en Hoogerwerf

Over de eerste redactie schreef prof. Dr. Frits van der Meer vorig jaar: “Met de eerste redacteuren kwam er een scherp redactieteam aan het werk. Ze kregen de meest vooraanstaande wetenschappers, politiek en ambtelijke bestuurders te spreken en ze ontlokten hen opzienbarende uitspraken”. Een bekend voorbeeld hierbij is de polemiek tussen twee hoogleraren van Universiteit Leiden en Twente. In de beginjaren bestond tussen de de Twentse en Leidse bestuurskunde een verschil van inzicht hoe het onderwijs ingericht moest worden. De Leidse professor Uri Rosenthal stak die mening in een interview niet onder stoelen of banken. Sandra Hogenbirk herinnert zich dit nog goed: “Ik weet ook nog dat ik hem ging interviewen. Hij vroeg toen aan ons of we zijn boek ‘Rampen, rellen, gijzelingen’ hadden gelezen. Toen zeiden we ‘niet helemaal’: we waren ook eerstejaarsstudenten en hadden genoeg te doen. Toen zei hij: kom maar terug

Bas Berwers – Redactielid van 1986 tot 1988:

“Aan de begintijd van Bestuurskundige Berichten bewaar ik dierbare herinneringen. Het was heel leuk om met z’n allen het nieuwe blad in de steigers te zetten – op Rapenburg 59, met (toen) de modernste typemachines en heel veel scharen en lijm. Plus natuurlijk op pad om belangrijke mensen te interviewen... en adverteerders te vinden (wat nog een hele klus was). Geweldig dat 35 jaar later ons kindje van destijds nog steeds springlevend is.”

wanneer jullie het gelezen hebben.” Nadat de redactieleden zich nogmaals hadden verdiept in de gesprekstof kwam het interview met de latere minister van Buitenlandse Zaken alsnog tot stand: “Toen had je in Enschede ook bestuurskunde. Wij zaten hem een beetje uit te lokken: waarom is er dan toch een nieuwe opleiding bestuurskunde nodig, waarom zou dat dan beter zijn? Hij trok behoorlijk fel van leer en besprak waarom Leiden en Rotterdam zo goed was. Toen hebben we daarna Hoogerwerf in Twente geïnterviewd”. Hoogerwerf reageerde zeer fel op de aanval van Rosenthal. In een interview in de tweede BB geeft hij aan: “Het is helaas zo dat enkele mensen

Een foto van professor Hoogerwerf met de eerste BB in zijn handen

(...) een beetje vijandig tegen Twente doen. De heer Rosenthal maakt het in dit opzicht het meest bont. Ik heb eerst gedacht dat het een voorbijgaand verschijnsel was, dat verband hield met zijn jeugd en ook met de onvolwassenheid van de Rotterdamse studierichting, maar het blijkt nu chronisch te zijn en dat vind ik zorgwekkend. Wat er achter zit weet ik niet: ik neem aan dat hij nuchter was toen dat interview werd afgenomen”. De uitspraken van beide professoren bleven niet onopgemerkt. Hogenbirk: “Dat gaf een hele rel en heeft ons een hoop naamsbekendheid gegeven”.

We wisten op een gegeven moment heel goed wie waar goed in was”. En allemaal zijn ze natuurlijk blij dat het tijdschrift na 35 jaar nog steeds springlevend is. Hogenbirk: “Dat klinkt misschien gek, maar dat doet me toch wel goed. We hebben toen met heel veel plezier onze schouders eronder gezet”.

“Ik dacht: ik moet bij die Bestuurskundige Berichten”

Alle drie oud-redactieleden concluderen dat ze veel geleerd hebben als redactielid van de BB. Taco Vingerhoed: “Als je weinig schrijfervaring hebt, is het altijd goed om daarmee te beginnen. Bij Bestuurskundige Berichten leerde je dat vanzelf.” Harry Leeuw: “Ik heb bij de BB veel geleerd van het samenwerken, vergaderen en brainstormen”. Sandra Hogenbirk: “Ik heb er wel beter van leren schrijven, maar het samenwerken herken ik ook. We waren best wel een heel divers team met verschillende capaciteiten.